

El cavaller d

Francesc Cabanes i Pastor, el nom propi amb què la pilota valenciana ha travessat el llindar del segle XX. El Genovès tornà a vèncer a Sagunt.

L'esport nacional al País Valencià és la pilota, i el seu campió indiscutible és Francesc Cabanes: el Genovès, el mite.

Francesc Cabanes i Pastor, el Genovès, ha estat definit pels experts com "el millor jugador de tots els temps que ha donat la pilota valenciana". Nascut al Genovès (la Costera) l'any 1954, aquest ja mític pilotaire de 41 anys acaba de tornar a guanyar el Campionat Individual d'Escala i Corda-Trofeu President de la Generalitat 1995.

Després de quatre anys, Francesc Cabanes i Pastor, conegut en el món de la pilota valenciana com el Genovès, ha aconseguit recuperar el títol de campió individual d'escala i corda, una de les modalitats més populars d'aquest esport autòcton valencià. Fou el passat 9 de juliol al trinquet de Sagunt en una partida que, amb el testimoni de Televisió Valenciana, va paralitzar gran part del país. La retransmissió va tenir una audiència semblant als esdeveniments futbolístics més importants. Tant que quatre dies després la mateixa cadena va tornar a oferir aquesta partida per satisfer les nombroses peticions que havia rebut. Com que en el noble esport de la pilota els campions reben dels "cavallers" una faixa roja com a distintiu, el Genovès s'ha convertit novament, amb l'emocionat reconeixement popular, en "el cavaller de la faixa roja".

Tot i això el campió havia perdut aquesta condició en els tres anys anteriors davant d'Enric Sarasol, considerat esportivament com el seu successor. Aquest pilotari, gran amic i veí de Francesc Cabanes, va declarar: "Paco, contra tu no em posaré mai la faixa roja. Paraula de cavaller". Sarasol li ho va dir després derrotar-lo l'any 1992 per primera vegada al campionat individual d'escala i corda. Aquesta frase ha estat reproduïda en *El Genovès*, el llibre biogràfic que el sociolingüista Toni Mollà ha dedicat al "pilotaire campió".

Una partida èpica, tal vegada l'última. El Genovès és i ha estat sempre el campió amb majúscules, tot i que durant els últims anys Enric Sarasol havia ostentat aquest

la faixa roja

privilegi després de proclamar-se campió del més prestigiós dels tornejos d'aquest esport. Però en aquesta ocasió Paco tenia enfront Álvaro, pilotaire de Faura (el Camp de Morvedre) que, segons els experts, pot ser també el relleu del campió, sempre amb el permís de Sarasol. Les cròniques periodístiques de l'endemà de la partida parlen agomboladament d'una victòria èpica del Genovès, de la lluita de la joventut contra el poder de l'experiència, del present gloriós del "joc total" del de la Costera davant el futur i la violència física de l'esquerra del de Faura. Però Alvaro, que va arribar a dominar la partida quasi fins a la fi, no va poder vèncer la història i es va veure superat pel mite que, tot i jugar en camp del seu adversari, va gaudir, amb emoció, del favor d'un públic que omplia el trinquet saguntí.

Paco Cabanes encara no ha pres una decisió, però aquesta pot ser la seua darrera final i el seu adéu públic com a professional de la pilota. Segons el jugador, els seus amics i familiars l'animen a la retirada "com a campió". Ell dubta. "La pilota em tira encara molt", diu.

En altres esports hi pot haver algun dubte. En la pilota valenciana, el Genovès és el millor per tothom. Però lògicament, Paco es mostra molt més caut: "De vegades crec que se'n passen. Jo no em mire tant", diu amb humilitat. Quan parlen d'altres jugadors, els comentaristes destaquen alguna característica concreta del seu joc; del Genovès diuen que la seua grandesa està en el domini acurat de tots els aspectes de l'esport de la pilota. No només els tècnic ho reconeixen, ans també l'afició; per això, després d'una partida, sempre hi ha algú que se li acosta i li diu: "Paco, ets el més gran".

La pilota ha estat la seua vida. Des que el 1972, als disset anys, va debutar a Carcaixent com a professional fins ara, Paco s'ha dedicat a la pilota en cos i ànima. Precisament ara, la mà dreta pateix l'esforç i la violència dels seus cops, amb unes fractures que ni els metges que ha visitat havien vist mai. La biografia que li ha fet el seu amic Toni Mollà és una reverència i submissió al campió, però també un homenatge a la persona. "Jo no el puc llegir —raona Paco—. Toni és molt bon amic, massa i tot", continua dient. Aquesta humilitat de Paco Cabanes xoca amb l'actitud abassegador del Genovès al trinquet. "A mi, com els passa a tots, no m'agrada mai perdre", diu amb contundència. "Només perd quan jugue al parxís amb els meus fills, però

Un quinze del Genovès

—*El millor jugador de pilota de tots els temps.*

—Eusebio i Enric Sarasol.

—*Una partida.*

—L'última, la del 9 de juliol.

—*El rival que més t'ha fet patir.*

—Tots.

—*La pilota valenciana.*

—Jo li ho he donat tot.

—*El millor que li ha passat a l'esport de la pilota.*

—Que s'ha dignificat a muntó.

—*Millor grup o cantant.*

—Els Rolling Stones.

—*Millor grup o cantant valencià.*

—Raimon, encara que no ha estat prou valorat ací.

—*Un menjar valencià.*

—Ma mare feia un pa molt bo.

—*Un altre.*

—El que fan pel nord (a Euskadi concretament).

—*Un entreteniment.*

—Jugar al parxís amb els meus fills.

—*Una beguda.*

—El vi.

—*Altres sportistes.*

—N'hi ha molts, però diria que Indurain, Laudrup i Butragueño per la seua classe, però també d'altres com Bakero o Camarasa, per la seua empenya i dedicació. Són diferents.

—*Una il·lusió per a la pilota valenciana.*

—Que es pague com es mereix.

—*Una il·lusió personal per al futur.*

—Continuar lligat a la pilota. Bé, això de segur.

—*Un problema actual.*

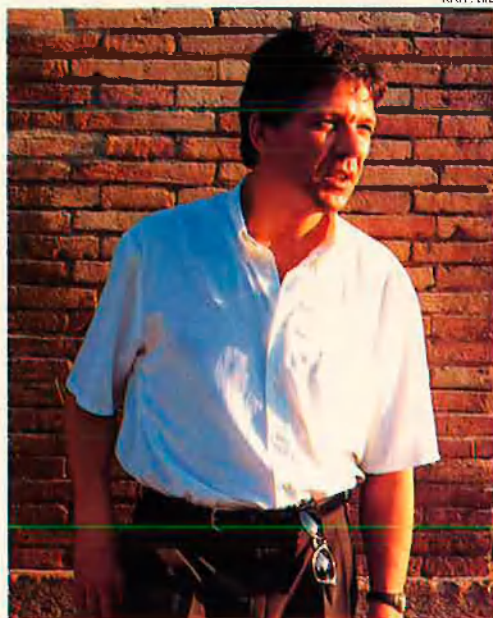
—Una part de la joventut relacionada amb la droga.

D. H.

què vols, són els fills". Paco és, per damunt de tot, un home familiar. "Jo sóc de poble", diu amb orgull. A més, diu ser amic dels seus amics i un enamorat dels seus fills —"són el més gran que pot tenir una persona". La senzillesa d'aquest pilotaire es fa evident en totes les seues respostes. "La rebuda que em vam fer al poble quan vaig arribar de Sagunt va ser una barbaritat, una cosa difícil de definir. Un moment abans d'entrar a la plaça, hi vaig fer una ullada. Hi havia tot el poble. Em van entrar ganes de fugir. No m'ho podia creure. Va ser molt bonic", relata encara incrèdul.

Sí al valencià. En la pilota valenciana, d'arrels antiquíssimes, el català és present en totes les seues vessants: la del joc, la de les travesses i la del públic que acudeix als trinquets. Hi va un públic popular —el qui pre-

RAFA GIL

El Genovès recolzà la campanya 'Sí a l'ús de la nostra llengua'. Va ser l'any 1986.

sencia les partides— i també adinerat, de classe alta —el qui travessa. Però sempre en valencià. El desafiament, un signe inequívocament valencià, és la base del joc. De vegades les partides s'interrompen durant una llarga estona perquè els espectadors complesquen amb el ritu de les apostes... És l'altra part del joc.

El Genovès va participar en la campanya que Acció Cultural del País Valencià va fer amb el lema "Sí a l'ús de la nostra llengua" l'any 1986. Per aquest suport, Paco va rebre una crítica molt dura de María Consuelo Reyna, la directora de *Las Provincias*. Ell no ha entès mai aquesta reacció. "No m'havien tret mai en portada, i una vegada que ho fan és per a criticar la meua posició, per dir sí a l'ús de la nostra llengua. Davant d'aquesta pregunta jo sempre diré sí, fins que em muira. Per què no ho havia de dir?", raona. Paco aclareix que ell no entén de filologia i per això lamenta aquell afer. "Jo no entre en política", assegura. "La meua política és la pilota". A més, la veneració o mitificació del Genovès com a pilotaire i com a persona ha estat qualificada unànimement per la crítica, esportiva i no esportiva, com un fenomen vertebrador, unificador en la societat valenciana; gairebé l'únic. En aquest aspecte, primer dubta, però de seguida assenyala: "possiblement he unit sempre. Ara, el que sí que tinc clar és que desfer no ho he fet mai".

Coneixedor com ningú de la gent que viu a les diferents comarques valencianes, Paco Cabanes, tot i el "menfotisme" de què habitualment fan gala, ho té ben clar: "els valencians som els millors." **Daniel Hermosilla**

P R E
M I S
XXIV O C
T U
B R E

Bases

Premi d'assaig Joan Fuster

Dotació: 1.000.000 de pessetes

Jurat: Enric Marin, Gustau Muñoz, Pedro Ruiz, Sebastià Serrano i Joan M. Tresserras

Per a treballs inèdits en els quals predomine el caràcter d'interpretació sobre l'estrictament erudit.

Premi de narrativa Andròmina

Dotació: 2.000.000 de pessetes

Jurat: Mari Pau Janer, Joan F. Mira, Xavier Moret, Maria Mercè Roca i Isabel Clara Simó

Per a obres inèdites en prosa narrativa (contes, novel·la, memòries, etc.)

Premi de poesia Vicent Andrés Estellés

Dotació: 500.000 pessetes

Jurat: Francesc Calafat, Miquel Desclot, Ramon Guillem, Maria Mercè Marçal i Xulio Ricardo Trigo

Per a llibres inèdits de poesia (incloent-hi la prosa poètica)

Termini de presentació de les obres:

15 de setembre de 1995

Els originals es presentaran per quintuplicat, mecanografiats a una sola cara i a doble espai i hauran de tenir una extensió de 150 a 200 fulls, quant a la narrativa i l'assaig; pel que fa a la poesia, l'extensió haurà de ser la d'un volum normal i, en tot cas, no podrà ser menor de 30 poemes

Demaneu les bases completes i tota la informació a

Edicions 3i4

Pérez Bayer, 11

46001 València

Tel.: (96) 351 64 92